

International Science Group

JSG-KONF.COM

|
**INTERNATIONAL SCIENCE CONFERENCE
ON MULTIDISCIPLINARY RESEARCH**

**Berlin, Germany
January 19 – 21**

ISBN 978-1-63684-352-0

DOI 10.46299/ISG.2021.I.I

**I INTERNATIONAL SCIENCE
CONFERENCE ON
MULTIDISCIPLINARY RESEARCH**

Abstracts of I International Scientific and Practical Conference

Berlin, Germany
January 19 – 21, 2021

Library of Congress Cataloging-in-Publication Data

UDC 01.1

The I International Science Conference on Multidisciplinary Research,
January 19 – 21, 2021, Berlin, Germany. 1113 p.

ISBN - 978-1-63684-352-0

DOI - 10.46299/ISG.2021.I.I

EDITORIAL BOARD

Pluzhnik Elena	Professor of the Department of Criminal Law and Criminology Odessa State University of Internal Affairs Candidate of Law, Associate Professor
Liubchych Anna	Scientific and Research Institute of Providing Legal Framework for the Innovative Development National Academy of Law Sciences of Ukraine, Kharkiv, Ukraine, Scientific secretary of Institute
Liudmyla Polyvana	Department of Accounting and Auditing Kharkiv National Technical University of Agriculture named after Petr Vasilenko, Ukraine
Mushenyk Iryna	Candidate of Economic Sciences, Associate Professor of Mathematical Disciplines , Informatics and Modeling. Podolsk State Agrarian Technical University
Oleksandra Kovalevska	Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs Dnipro, Ukraine
Prudka Liudmyla	Odessa State University of Internal Affairs, Associate Professor of Criminology and Psychology Department
Slabkyi Hennadii	Doctor of Medical Sciences, Head of the Department of Health Sciences, Uzhhorod National University.
Marchenko Dmytro	Ph.D. in Machine Friction and Wear (Tribology), Associate Professor of Department of Tractors and Agricultural Machines, Maintenance and Servicing, Lecturer, Deputy dean on academic affairs of Engineering and Energy Faculty of Mykolayiv National Agrarian University (MNAU), Mykolayiv, Ukraine
Harchenko Roman	Candidate of Technical Sciences, specialty 05.22.20 - operation and repair of vehicles.

160.	Данченко І., Тюріна В. ВРАХУВАННЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ КЛІПОВОГО МИСЛЕННЯ В ПРОЦЕСІ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНЦІЙ ТА РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ	645
161.	Докаль О.Я. СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ІНФОРМАЦІЙНОКОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ОСВІТІ	649
162.	Заболотній О.А. ВИВЧЕННЯ МАТЕМАТИКИ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ	654
163.	Зварич Г.В. УПРАВЛІННЯ І МОНІТОРИНГ ЯКОСТІ ОСВІТНІХ ПОСЛУГ В ХРИСТІЯНСЬКІЙ ШКОЛІ ДЛЯ ДІВЧАТ «ЗНАМЕННЯ»	658
164.	Кійко С.В. РАЦІОНАЛЬНИЙ ПІДХІД У ПОДОЛАННІ ГРАМАТИЧНОЇ ІНТЕРФЕРЕНЦІ ПЕРШОЇ ТА ДРУГОЇ ІНОЗЕМНИХ МОВ	662
165.	Кікінежді О.М., Жирська Г.Я., Сампара О.В. СІМЕЙНІ ЦІННОСТІ РОДИНИ РУДНИЦЬКИХ У ГРОМАДЯНСЬКОМУ СТАНОВЛЕННІ НОВОЇ ГЕНЕРАЦІЇ УКРАЇНЦІВ	667
166.	Коломійченко О.Ю. СТРУКТУРА ЕТАПУ МОТИВОВАНОГО ЗБІЛЬШЕННЯ РУХЛИВОСТІ СУГЛОБІВ У ПРОЦЕСІ КОРЕКЦІЙНОЇ РОБОТИ	672
167.	Коломійченко О.Ю. МОДЕЛЬ КОРЕКЦІЙНО-СПРЯМОВАНОГО ФОРМУВАННЯ РУХЛИВОСТІ В СУГЛОБАХ В УЧНІВ З ВАДАМИ ЗОРУ	675
168.	Кравцова Н.В., Кравцов Г.А. ИСКУССТВЕННЫЙ ИНТЕЛЛЕКТ В ОБРАЗОВАТЕЛЬНОМ ПРОЦЕССЕ	681

СІМЕЙНІ ЦІННОСТІ РОДИНИ РУДНИЦЬКИХ У ГРОМАДЯНСЬКОМУ СТАНОВЛЕННІ НОВОЇ ГЕНЕРАЦІЇ УКРАЇНЦІВ

Кікінежді Оксана Михайлівна,

доктор психологічних наук, професор,
завідувач кафедри психології, провідний науковий співробітник,
директор Науково-дослідного центру з гендерних проблем молоді
НАПН України – Тернопільський національний педагогічний
університет імені Володимира Гнатюка

Жирська Галина Ярославівна,

кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри загальної біології та методики навчання
природничих дисциплін, Тернопільський національний
педагогічний університет імені Володимира Гнатюка

Сампара Оксана Володимирівна,

магістр з публічного управління та адміністрування,
методист ДПТНЗ «Тернопільське вище професійне
училище сфери послуг та туризму»

У контексті людиноцентристської парадигми «ідеологія самовизначення» молоді (В. Кремень), побудова та утвердження морально-духовних цінностей на основі дотримання верховенства права, поваги до прав і свобод людини, людської гідності є важливим пріоритетом в гуманізації освітнього простору в Україні [1]. Її підвалини закладені в ідеях виховання «рідномовного обов'язку» (І. Огієнко), в змісті «педагогічної матриці» української освіти як світоглядного чинника (Г. Ващенко, М. Драгоманов, А. Макаренко, С. Русова, В. Сухомлинський, К. Ушинський та ін. вчені) [2; 3; 4; 5; 6]. Видатний педагог-гуманіст В. Сухомлинський писав свого часу: «Виховання справжніх чоловіків і справжніх жінок починається з формування громадянських якостей особистості» [6, с. 556].

Важливим завданням в розбудові нової української школи є формування в учнів системи загальнолюдських цінностей – морально-етичних (гідність, чесність, справедливість, турбота, повага до життя, повага до себе та інших людей) та соціально-політичних (свобода, демократія, культурне різноманіття, повага до рідної мови і культури, патріотизм, шанобливе ставлення до довкілля, повага до закону, солідарність, відповідальність) [7, с. 19].

Звернення до величезної духовної спадщини Степана Рудницького, кого Михайло Грушевський поряд із Омеляном Терлецьким, Мироном Кордубою, Степаном Томашівським, Зеноном Кузелею, Іваном Крип'якевичем та іншими називав своїм учнем і послідовником, та її творче вивчення є насущним завданням сьогодення. Творчу спадщину С. Рудницького у СРСР фальсифікували, забороняли і приховували. Лише в

останні роки ХХ ст. – початку ХХІ століття виникла можливість докладніше ознайомитись з науковим доробком вченого.

Українська шкільна географія вдячна С.Рудницькому за низку кращих підручників і хрестоматійних видань, карт, посібників з географії, підготовлених особисто ним або його учнями й послідовниками. Ідеї вченого щодо утвердження морально-духовних та родинних цінностей в теорії та практиці виховання підростаючого покоління потребують широкого використання, бо є детермінантою розширення культуротворчого ментального простору всіх учасників педагогічної взаємодії (дітей-батьків-вчителів).

Невтомний дослідник географії, новатор, енциклопедист С. Рудницький розглядав науку як невід'ємну складову національної культури. За любов до України і правду вчений став в'язнем ГУЛАГу, і був розстріляний 3 листопада 1937 року. Його особиста трагедія є трагедією українства загалом, що вимагає усвідомлення, розуміння і переосмислення тодішніх жахливих подій з позиції нинішнього дня [8].

Родинне виховання, родинні стосунки, ставлення батьків до дітей, сімейні цінності – надзвичайно важливі чинники, що впливають на формування особистості людини і великою мірою визначають її майбутню життєву траєкторію. Дослідники і популяризатори творчості С. Рудницького – І. Дітчук, М. Мушинка, О. Шаблій, П. Штойко та інші учені зазначають, що у духовно-моральному вихованні родини Рудницьких-Дністрянських плекались взірці незламності духу, національної свідомості, патріотизму, громадянської мужності, милосердя, християнських цінностей, добра і справедливості, щирої батьківської любові.

Дослідники спадщини С. Рудницького підкреслюють, що родина С. Рудницького з діда-прадіда плекала релігійно-священицькі традиції. Це була шляхетна галицька інтелігенція епохи Івана Франка, Михайла Грушевського, Володимира Винниченка, Надії Суровцевої, Олени Степанів (кінець ХІХ ст. – перша третина ХХ ст.).

Микола Мушинка у статті «Доля членів сім'ї Степана Рудницького» подає життєписні довідки про діда Степана Рудницького Дениса, батьків Лева та Емілії, стрія Івана, братів Юрія та Хоми, сестри Софії Дністрянської та старшої дочки Емілії Охримович-Голубовської [9, с. 20]

Дружина Степана Рудницького Сибілла з дому Шенкер (1881–1894) вчителювала в сільських школах Галичини, була його вірною супутницею та помічницею в науковій праці. У Львові вона заснувала й очолила харитативну організацію – Товариство опіки над дітьми і молоддю, яким було організовано вісім т. зв. Захоронок – дошкільних закладів, в яких соціально незабезпечені діти безплатно одержували харчування, одяг тощо. Товариство працювало на громадських засадах без державної допомоги, і Сибіллі Рудницькій доводилося докладати максимальних зусиль, щоб роздобути кошти для регулярної роботи захоронок. [9, с. 21]

О. Шаблій пише, що на життєвому шляху С. Рудницького сталися три кардинальні переміни, які визначали суспільні характеристики його життєдіяльності. А саме: 1) при виборі життєвого шляху він, як і його батько,

брати та сестра, порушили родинну традицію, полишивши священицький спосіб життя і повністю перейшовши у сферу життєдіяльності світської інтелігенції; 2) при виборі конкретного фаху С. Рудницький, повністю перейшов у сферу наук природничих; 3) С. Рудницький кардинально змінив середовище життєдіяльності – з європейського на советське [10, с. 8–9].

Батько Лев Рудницький – був учителем в гімназії, де викладав історію і географію. Усі його три сини – найстарший Левко, середульший Степан та наймолодший Юрій – здобули лише світські професії [11, с. 15–16]. Перший став юристом і працював все життя на Лемківщині, другий – географом зі світовим іменем, третій – письменником і германістом (писав під псевдонімом Юліана Опільського). Їхня сестра Софія вийшла заміж за людину з цивільною професією – правника Станіслава Дністрянського (академіка ВУАН) і сама здобула фах досить успішної піаністки.

Проте названі злами у біографії С. Рудницького, як підкреслює вчений, не означав розриву вченого з його родинним середовищем. Молоді члени родини залишалися глибоко релігійними людьми. Але вже були людьми нової генерації, з новим менталітетом — людьми, які вбачали у своїх світських професіях і громадському та науковому становищі суттєвий засіб боротьби за національні інтереси українського народу. [10, с. 9].

Після арешту С. Рудницького в 1933 р. його харківська квартира була конфіскована, а Ірину та Левка як - дітей ворога народу заслали в м. Воронеж у Росії. З родичами в Празі їх зв'язок обірвався. До 1937 року до них час від часу доходили чутки від батька з ГУЛАГу. Хоч і рідко, але все ж таки вони писали до сестри Емілії, що жила у Львові. Після 1937 року, тобто після розстрілу батька, слід за ними пропав.

40-річний С. Рудницький у глибокій скорботі 25 лютого 1919 року написав заповіт «Моя послідня воля», маючи на руках трьох неповнолітніх дітей: 16-річну Емілію, 11-річного Левка та 6-річну Орису, виконання якого доручив швагрові Станіславу Дністрянському і своєму другові Івану Раковському. У заповіті, який є документом громадської мужності та щирої батьківської любові до дітей, є такі слова: «Вибираючись в далеку й непевну дорогу, на службу Україні, що над усе мені дорога, будучи цілком здоров на душі й тілі, розпоряджаю оцим завіщанням всіми своїми справами слідуче: 1. Коли б мені прийшлося умерти, то прошу похоронити мене на моїй Гуцульщині, поруч з моєю небіжкою дружиною, що була для мене чимось таким, що несло мене все й усюди з буденної пошлости у вищі регіони інтелекту й волі [12, с. 22].

Своїх дітей Степан Рудницький дуже любив. «Мої дітоньки, квітеньки мої єдині! Ви такі пам'ятки по моїй незабутній Дружині! На все що мені й Вам дороге й святе є чи буде, закликаю Вас! Любіться якнайкраще й найщиріше! Ти, Сину мій, будь оборонцем і опікуном двоїх сестер і підпирай їх матеріально й морально, як тільки будеш мати до цього спромогу. Учися якнайліпше, будь чесним і серьозним чоловіком, люби Україну-неньку наді всьо, старайся з усіх сил їй служити. Ти, Милюсю, моя розумненька й така здібна донечко-пташко! Йди в своїм образованню й життєвій стежці за моїми радами й за проводом Цьоці Зосі [Софії Дністрянської. – М. М.]. Постарайся бути чи в письменстві, чи в

мистецтві корисною й визначною донькою України. Ти, маленька Орисенко, моя цвіточко, що так дуже нагадуєш мені свою незабутню Матусю, рости здорова й найди у своєї Цьоці те, що Тобі невмолима смерть забрала. Будь тільки так ніжна і добра як Твоя Матуся, а пройдеш його щасливо» [13, с. 14–15].

Завдяки зусиллям кафедри географії України ТНПУ імені Володимира Гнатюка (завідувачка кафедри – Заставецька О.В.) та І.Л. Дітчука – дослідника і популяризатора спадщини С.Рудницького, було належно відзначено роль видатного українського географа та непересічного історика у становленні вітчизняної географії (проведення Всеукраїнського семінару у 2002 році, опублікування збірника праць), відкрито меморіальну дошку (2007 р.) на будинку №2, що на бульварі Тараса Шевченка, де провів дитячі роки майбутній академік [8].

Сучасні науковці і практики зазначили, що Степан Рудницький був великим патріотом і видатним науковцем геополітики — і не тільки української, а й загальноєвропейської ваги загалом. Адже багато з його думок, висловлених у першій чверті ХХ столітті, є актуальними сьогодні. Праці С. Рудницького допомагають виявити вплив природно-географічних чинників на зміцнення української державності і вирішити соціально-економічні та національно-політичні та педагогічні проблеми складних і суперечливих сучасних процесів.

Вважаємо, що осмислення спадщини С. Рудницького загалом допоможе знайти відповідь на низку запитань: чому ми, українці, повинні свідомо зберігати незалежну Українську державу; як, долучаючись у глобалізованому світі до європейського «Ми», не втратити власного самобутнього національного «Я»? [14]. Які шляхи гуманістичної спрямованості процесу соціалізації дітей і молоді у становленні особистості-громадянина і патріота? Як розширити культуротворчий ментальний простір всіх учасників педагогічної взаємодії на засадах європейських демократичних цінностей – свободи, поваги до прав людини, гідності, справедливості, толерантності, щоб «жити разом у мирі, рівності та гідності»?

Список літератури:

1. Кремень В. Г. Філософія людиноцентризму в стратегіях освітнього простору. К. : Педагогічна думка, 2009. 520 с.
2. Огієнко І. І. Українська культура: коротка історія культурного життя українського народу. К. : Абрис, 1991. 272 с.
3. Ващенко Г. Виховний ідеал : підручник для педагогів, виховників, молоді і батьків. Полтава : Полтавський вісник, 1994. 192 с.
4. Народна культура українців: життєвий цикл людини: історико-етнологічне дослідження : У 5 т. / за наук. ред. М. Гримич. К. : Дуліби, 2008. Т.1. 400 с.
5. Русова С. Вибрані педагогічні твори. К. : Освіта, 1996. 304 с.
6. Сухомлинський В. О. Вибрані твори: в 5 томах. К. : Рад. школа, 1976. Т. 1. 654 с.
7. Концепція нової української школи / упоряд. Л. Гриневич, О. Елькін, С. Калашнікова та ін. К., 2016. 34 с. URL:
<http://mon.gov.ua/%D0%9D%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%BD%D0%B8%202016/12/05/konczepczyia.pdf>